

Alla här rätt att finnas till – ingen ska behöva vara flykting i eget land!

Delar ur resolution 1815 (2011) Parlamentariska församlingen Europarådet

De potentiella riskerna med elektromagnetiska fält och deras inverkan på miljön

1. Den parlamentariska församlingen har flera gånger betonat vikten av staternas åtagande att skydda miljön och miljörelaterad hälsa, såsom fastslagits i många stadgar, konventioner, deklarationer och protokoll sedan FN-konferensen om den mänskliga miljön och Stockholmsdeklarationen (Stockholm 1972).
2. Möjlig ohälsa av mycket lågfrekventa elektromagnetiska fält från kraftledning och elektrisk utrustning.
3. Mobiltelefoni har blivit en vardaglig företeelse runt om i världen. I dag finns drygt 1,4 miljoner basstationer, vars antal nu ökar markant i och med införandet av 3G och 4G. Andra trådlösa nätverk med snabb uppkoppling till Internet och andra tjänster blir också allt vanligare i hemmen, på kontor och i det offentliga rummet (flygplatser, skolor, bostads- och stadsområden). Med denna utbyggnad av basstationer och lokala nätverk utsätts naturligtvis människor för ökad radiofrekvent strålning.
6. Parlamentariska församlingen beklagar att trots uppmaningar om att beakta försiktighetsprincipen, och trots alla rekommendationer, deklarationer och vissa framsteg inom lagstiftningsarbetet, råder det fortfarande en ganska ljum reaktion vid kända och nya miljö- och hälsorisker.
7. Parlamentariska församlingen konstaterar också att problemet med elektromagnetiska fält eller vågor och deras eventuella följder för miljö och hälsa har tydliga paralleller med andra aktuella frågor, såsom licensiering av läkemedel, kemikalier, bekämpningsmedel, tungmetaller eller genmodifierade organismer.
8. Med hänsyn till det ovan anförda rek. Parlamentariska församlingen medlemsstaterna i Europarådet följande:

8.1. att allmänt:

- 8.1.1. vidtaga alla rimliga åtgärder för att minska exponering för elektromagnetiska fält, särskilt för radiofrekvenser från mobiltelefoner, och i synnerhet exponering på barn och ungdomar, som förefaller att ha störst risk att utveckla hjärntumörer;
- 8.1.2. ompröva de nuvarande vetenskapliga normerna för exponering för elektromagnetiska fält som är satta av Internationella kommissionen för skyddet mot ickejoniserande strålning⁴, vilka i dag har allvarliga brister.
- 8.1.3. införa informations- och upplysningskampanjer om riskerna med potentiellt skadliga långsiktiga biologiska effekter på miljö och människors hälsa, särskilt inriktning på barn, tonåringar och unga människor i fertil ålder;
- 8.1.4. ägna särskild uppmärksamhet åt elöverkänsliga människor som lider av ett syndrom som medför överkänslighet mot elektromagnetiska fält och att införa särskilda åtgärder för att skydda dem, inklusive att inrätta lågstrålande zoner som inte täcks av trådlösa nätverk;
- 8.1.5. i syfte att minska kostnader samt att spara energi och skydda miljö och människors hälsa, intensifiera forskning om nya typer av antenner, mobil- och DECT-telefonutrustning, samt att uppmuntra forskning inriktad

på att utveckla telekommunikation som bygger på andra tekniker som är lika effektiva, men vars effekter är mindre negativa för miljö och hälsa;

8.2. i fråga om privat användning av mobiltelefoner, trådlösa DECT-telefoner, WiFi, WLAN och WIMAX för datorer och annan trådlös utrustning, som elektroniska barnvakter:

8.2.1. i överensstämmelse med försiktighetsprincipen, sätta förebyggande gränsvärden avseende långtidsexponering för mikrovågor i all inomhusmiljö, vilka inte får överstiga 0,6 volt per meter, och på medellång sikt minska det till 0,2 volt per meter;

8.2.2. att genomföra lämplig riskbedömning för all ny typ av elektrisk utrustning innan licensiering;

8.2.3. att införa tydlig märkning, som anger förekomst av mikrovågor eller elektromagnetiska fält, utsänd effekt eller SAR-värdet för utrustningen samt eventuella hälsorisker i samband med dess användning;

8.2.4. att öka medvetenheten om potentiella hälsorisker med trådlösa DECT-telefoner, babyvakter och andra hushållsapparater som avger kontinuerligt pulsade vågor, om dessa ständigt står i standby. Att rekommendera användning av trådbundna fasta telefoner i hemmet, eller modeller som inte ständigt avger pulsade vågor.

8.3. angående skydd av barn:

8.3.1. att inom departement och ministerier (som utbildning, miljö och hälsa) utarbeta och riktade informationskampanjer till lärare, föräldrar och barn och att göra dem uppmärksamma på de särskilda riskerna med tidig ogenomtänkt och långvarig användning av mobiltelefoner och andra produkter som avger mikrovågor;

8.3.2. att för barn i allmänhet och speciellt i skolor och klassrum, prioritera trådbundna Internetanslutningar, samt att strikt reglera skolbarns användning av mobiltelefoner på skolområdet;

8.4. avseende planering av elledningar och master/basstationer:

8.4.1. att vid stadsplanering se till att högspänningsledningar och andra elektriska installationer placeras på ett säkert avstånd från bostäder;

8.4.2. att tillämpa strikta säkerhetsnormer för hälsoeffekter av elektriska system i nya bostäder;

8.4.3. att sänka gränsvärdena för basstationsantennerna i enlighet med ALARA-principen (ALARA-principen betyder Internationella kommissionen strålskyddskommissionen (ICRP), rekommenderar ett system för att begränsa doser för personer och installera system för heltäckande och kontinuerlig övervakning av alla typer av antenner.

8.4.4. att bestämma placering av nya GSM, UMTS, WiFi eller WIMAX-antennerna i samråd med lokala och regionala myndigheter, lokala invånare och sammanslutningar av engagerade medborgare, och inte endast med hänsyn till operatörernas önskemål;

8.5. om riskbedömning och försiktighetsåtgärder:

8.5.1. att se till att riskbedömningen får en mer förebyggande inriktning;

8.5.2. att förbättra riskbedömningars kvalitet genom att skapa en normativ riskskala i syfte att göra den framtagna risknivån obligatorisk, samt att ge i uppdrag att studera flera olika riskhypoteser och ställningstaganden, och där vid beakta överensstämmelse med verkliga förhållanden;

8.5.3. att fästa avseende vid och skydda forskare som "höjer ett varnande finger" på ett tidigt stadium;

8.5.4. att formulera en på mänskliga rättigheter inriktad definition av försiktighets- och ALARA-principerna;

Välkommen in på vår hemsida www.elkanslig.se

Läs mer om Resolution 1815 (2011) Parlamentariska församlingen i Europarådet

De potentiella riskerna med elektromagnetiska fält och deras inverkan på miljön